

ዝሆን ይኸውና ቢሉት፤ ዱካውን አሳዩኝ አለ

እርቅይሁን (ከስድስት ኪሎ)

በ4ኛው ዙር አገራዊ ምርጫ ላይ ከሰላሳ ሚሊዮን ህዝብ በላይ ድምፁን ሰጥቶ ይበጀኛል ያለውን የፖለቲካ ፓርቲ በዴሞክራሲያዊና ሰላማዊ መንገድ መርጧል። እስካሁን በኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ይፋ በተደረገው ጊዜያዊ ውጤት መሠረትም ኢህአዴግ ከሁለት ወይም ከሶስት ቦታዎች በስተቀር በሌሎች በተወዳደረባቸው አካባቢዎች በሙሉ በከፍተኛ ድምፅ አሸናፊ መሆኑ ታውቋል። ኢህአዴግ በዚህ ምርጫ ላይ ያገኘው ውጤት ቀደም ሲል ከተደረጉት ምርጫዎች ሁሉ እጅግ በሰፊ ልዩነት ተፎካካሪዎችን ያሸነፈበት መሆኑ ታላቅ አግራሞትን ፈጥሯል።

የዚህ ዓይነት ፍፁማዊ አሸናፊነት ፈረንጆች «ላንድ ስላይድ ቪክትሪ» የሚሉት ያጋጠመውና ወደፊትም ሊያጋጥም የሚችልበት ሁኔታ አልፎ አልፎ እንደሆነ በአንዳንድ ወገኖች ይገለጻል። ኢህአዴግ ምርጫውን በገዘፈ ልዩነት በርካታ ተፎካካሪዎችን ያሸነፈበት ዓይነት የምርጫ አፈፃፀምና ውጤት ሊያጋጥም ስለመቻሉ ማሰብ ለብዙዎች አዳጋች ሊሆን እንደሚችል ይገመታል። ነገር ግን በተጨማሪም ያየነውና የሆነው ይኸው በመሆኑ ውጤቱን አምነን እንድንቀበል ሁኔታው ግድ ይለናል። አንዳንዴ ያልተገመተና ያልተጠበቀ ክስተት ተፈጽሞ ሲገኝ ቀደም ሲል የነበረንን ግምት የሚያፈርሰውም ቢሆን፤ ራስን ለእውነታው ማስገዛትና ክስተቱን ማስተናገድ የንፁህ ህሊና ጉዳይ ይሆናል። ይህ ታዲያ መነሻ ሆነኝና ግንቦት 15/2002 ስለተካሄደው አገራዊ ምርጫ ትንሽ ለማለት ፈለግሁ።

ከምርጫው ቀደም ብሎ የምርጫው ውጤት ምን ሊሆን እንደሚችል በሀገር ውስጥና በውጭ በሚገኙ በተለያዩ የፖለቲካና የታሪክ ምሁራን፤ የፖለቲካ ተንታኞችና ሚዲያዎች እንዲሁም በህብረተሰቡ የተለያዩ ግምቶች ሲሰጡ እንደነበር አስታውሳለሁ። እኔ ባጋጣሚ ካገኘኋቸው አስተያየቶችና ግምቶች የተረዳሁት የኢህአዴግ አሸናፊነት አይቀሬ እንደሆነ የሚገልጹት ያመዝኑ ነበር። ለዚህ

ግምታቸው መነሻ የሆኗቸውን ነጥቦች ሲዘረዝሩም አብዛኞቹ የተስማሙባቸው ኢህአዴግ ተግባራዊ እያደረጋቸው ያሉ መጠነ ሰፊ የልማት እንቅስቃሴዎች በተለይ በመሠረተ ልማት አውታሮች ዝርጋታ ለምሳሌ(በትምህርት፣በጤና በመንገድና ሌሎች የኮንስትራክሽን ግንባታዎች፣በቴሌቪዥን፣በኃይል ማመንጫ ግንባታዎች ወዘተ)፤ በተከታታይ እያስመዘገበ የመጣው አገራዊ የኢኮኖሚ ዕድገት፣ ወጣቶችንና ሴቶችን ተጠቃሚ ባደረጉ የጥቃቅንና አነስተኛ የሥራ ፈጠራ ፕሮጀክቶች፣ለአገር ደህንነትባለው ቁርጠኛ አቋምና እስከ አምሥት ሚሊዮን የሚደርሱ አባላትን ከጎኑ ማሰለፉና የመሳሰሉትን በዋናነት አቅርበዋል። ከዚህ በተጨማሪም የተቃዋሚ ፓርቲዎች የውስጥ ክፍፍልና መሰነጣጠቅ፣ የአንጃዎች መፈጠርና እርስ በርስ መወነጃጀል፣ መወራረፍ፣ የጠራ ፖሊሲና ፕሮግራም ነድፎ ወደ ህዝቡ ያለመቅረብና ወዘተ የሚሉ ለኢህአዴግ አሸናፊነት ተጨማሪ ጉልበት ሊሆነው እንደሚችልም ሲነገር ቆይቷል።

ከዚህ በተፃራሪው የቆሙ አንዳንድ ተቃዋሚ ፓርቲዎችና የውጭ አካላት ደግሞ የኢህአዴግን አሸናፊነት ተቀብለው ነገር ግን ይህ የሚሆነው ኢህአዴግ ምርጫውን ሊያጭበረብር ይችላል የሚል የተሳሳተ ግምትና ድምዳሜ በመያዝ ይህን የተሳሳተ ስሌትና ውዥንብር እንደ ስልት ይዘው ወደ ህብረተሰቡ የሚረጩ ጽንፈኛና ጨለምተኛ አቋም የሚያራምዱ ወገኖችን መታዘብ ተችሏል። እነዚህ አካላት ከዚህ አልፈውም ምንም ይሁን ምን ተቃዋሚ ፓርቲዎች ተሸናፊ የሚሆኑት ምርጫው በኢህአዴግ ከተጭበረበረ ብቻ እንደሆነ በመግለጽ የምርጫው ውጤት በራሳቸውና በራሳቸው አሸናፊነት ብቻ መቋጠት እንዳለበት ውጤቱን ከሂደቱ በፊት ራሳቸው በመወሰን ይህን ሀሳባቸውን እንደ ዋና መሪ መፈክርና ልዩ መታወቂያቸው ይዘው ተንቀሳቅሰዋል። ኃላፊነት የጎደለው፣ አደገኛና ህገወጥ አካሄድ ስለነበር፤ ይህ አመለካከት መታረም እንዳለበት የሚያስገነዝብ የሰላ ትችትና ውግዘት ከሰላም ወዳድ ወገኖች በተከታታይ ሲቀርብ እንደነበርም አስታውሳለሁ። ድርጊቱ በእርግጥም መወገዝ እንደነበረበት በግሌ አምን ስለነበር አስተያየቱን እኔም ተጋርቻለሁ።

በሌላም በኩል የአንዳንድ የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲዎች ደጋፊዎች ተቃዋሚ ፓርቲዎች በተለይም መድረክ አሊያም ኢ.ዴ.ፓ በጠባቡም ቢሆን አሸናፊ ሊሆኑ እንደሚችሉ ግምታቸውን ሲሰጡ ቆይተዋል። ሆኖም በወቅቱ እነዚህ ወገኖች ግምታቸውን የሚደግፍ ወይም የሚያጠናክር ተጨባጭ መረጃ ማቅረብ ያልቻሉበትን ሁኔታ ነበር መገንዘብ የተቻለው። በፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ቅስቀሳና ግልጽ የሚዲያ ክርክር ላይም አብዛኞቹ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይህ ነው የሚባልና ውሀ የሚቋጥር አማራጭ ፖሊሲና ስትራቴጂ የሌላቸው መሆኑና አልፎ አልፎም ጭራሽ ፓርቲዎች የሚመሩበት ምንም ዓይነት የፖሊሲና የፕሮግራም አጀንዳ የሌላቸው መሆኑ በግልጽ የታየበትን ሁኔታ መታዘብ የቻልን ይመስለኛል። ከዚህ ይልቅ ዋናውን አጀንዳ በመተው አንዴ ሥልጣን ላይ ያለውን መንግሥት በቀጥታ አህአዴግን ሲወነጀሉና በሀሰት ሲከሱ፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ እርስ በራሳቸው ሲወነጃጀሉ፣ ሲነቃቀፉና ሲካሰሱ የነበሩበት ሁኔታ አመዝኖ ታይቷል።

በአትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ይፋ በተደረገው ጊዜያዊ ውጤት በግልጽ የሚያመለክተው ነገር አህአዴግ በብዙ መመዘኛዎች ከተፎካካሪዎቹ በእጅጉ ልቆ የተገኘበትና በአንፃሩም ተቃዋሚዎቹ በምንም መልኩ/ቢያንስ አሁን ባሉበት ሁኔታ/ለህብረተሰቡ አማራጭ ሊሆኑ እንደማይችሉ ነው። ይህም በመሆኑም ነው ሁሉንም ባስደመመ ከፍተኛ የድምፅ ብልጫ አህአዴግ ተፎካካሪዎችን ያሸነፈው። አህአዴግ በመራጨ ህዝብ ላይ ባሳደረው ጽኑ ዕምነት ምክንያት ህብረተሰቡ ድምፁን ሰጥቶታል። ህብረተሰቡ በዚህ ላይ ጠንካራ የሚባል የጋራ መግባባት እንደያዘ በብዙ መልኩ ገልጿል፣ እየገለጸም ይገኛል።

እንደኔ እንደኔ ተቃዋሚ ፓርቲዎች ከዘንድሮ የምርጫ ሂደትና ከውጤቱ ሊማሩበት ይገባል። በ97ቱ ምርጫ አህአዴግ አዲስ አበባ ላይ ከደረሰበት ሽንፈት ትምህርት አግኝቶ በዘንድሮው ምርጫ ውጤቱን ሊቀይር ችሏል። በምርጫ ድምጻችንን ለአህአዴግ የሰጠነው ለአምስት ዓመት እንጂ ለዘለዓለሙ ስላልሆነ፣ በዘንድሮው ምርጫ ድል ያልቀናችሁ ፓርቲዎች ለቀጣዩ የምርጫ ጊዜ የተሻለ አማራጭ ፖሊሲና ስትራቴጂ ካቀረባችሁልን ድምጻችንን የማንቸራችሁ ምንም ምክንያት አይኖርም።

ሌላው ቀርቶ በሀገራችን ዲሞክራሲያዊ ሂደትና የፖለቲካ ተሳትፎ ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ በርካታ የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲ አመራሮችና ደጋፊዎች ውጤቱን አምነው በፀጋ በመቀበል የእንኳን ደስ ያለህ ግልጽ መልዕክት ለአሸናፊው ኢህአዴግ በማድረስ ላይ ይገኛሉ። እኔ ይህ ዓይነት የሰለጠነ የፖለቲካ አካሄድ በአገራችን መሠረት መያዝ መጀመሩን በመመልከቴ ሂደቱን ደግፎው ከቆሙና ከተደሰቱ የሀገሬ ዜጎች አንዱ ነኝ። በውጤቱም በጣም ኮራሁ፣ ሂደቱም በተለይም የፖለቲካ መቻቻሉ ጽኑ መሠረት ይዞ እንዲዘልቅ ከልቤ ተመኘሁ። ይህ ደግሞ የሁሉም ሰላም ወዳድና ለዲሞክራሲያዊ ተሳትፎ መጎልበት የቆሙ ወገኖች ሁሉ ፍላጎት እንደሆነ የሚያጠራጥር አይደለም።

በዚህ ምርጫ ላይ ኢህአዴግ የበላይነት ኖሮት በአሸናፊነት ሊወጣ እንደሚችል ገና ከመነሻው አመላካች የነበሩ ተጨባጭ እውነታዎች መኖራቸውን በማመልከት ግምታቸውን ሰጥተው የነበሩ ወገኖች በእርግጥም ልክ ነበሩ፣ ውጤቱም የመሰከረው ይህንኑ ነው። በእርግጥም ኢህአዴግ በዚህን ያህል ሰፊ የድምፅ ልዩነት ተፎካካሪዎችን ያሸንፋል ብሎ የጠበቀ እንዳልነበር በእርግጠኝነት መናገር ይቻላል። ያም ሆኖ ግን ተጠቃሚነቱን በተጨባጭ ካየው፣ ከተገነዘበውና በቀጣይም አገኘዋለሁ ብሎ ተስፋ ካደረገው ለውጥና ዕድገት አኳያ ተነስቶ ከግምት በላይ የላቀው መራጭ ድምፁን ለኢህአዴግ ሰጥቷል። ከዚህ አንፃር ከሰላማዊ፣ ነፃና ዲሞክራሲያዊ የህዝብ ድምፅ የተገኘ አሸናፊነት በእርግጥም የሚያኮራ ቢሆንም ይህ ውጤት የሚያመላክተው አሸናፊው ፓርቲን ድርብ ድርብርብ ኃላፊነትን የሚያሸክም የህዝብ አደራ ነው። ይህንንም ጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ በቅርቡ ለጋዜጠኞች በሰጡት ጋዜጣዊ መግለጫ ላይ በአጽንኦት ገልፀውታል።

በዚህ ምርጫ ላይ ይነስም ይብዛ፣ ምክንያታዊ ይሁን አይሁን አንድና ሁለት ተብለው ለሚቆጠሩ ጥቂት የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲዎች አንዳንድ ወገኖችና ደጋፊዎቻቸው የአሸናፊነት ግምት ሰጥተዋቸው እንደነበር ይታወሳል።

ሆኖም ይህ ግምት በምክንያት የተደገፈ፤ ተጨባጭ ዕውነታውን ያላገናዘበ፤ የፓርቲዎችን ወቅታዊ ሁኔታ ያልተመለከተ እና የህብረተሰቡን ፖለቲካዊ ብስለትና የማመዛዘን ብቃት፤ ወቅታዊ አመለካከት፤ ግንዛቤና ፍላጎት በትክክል ያልመዘነ ስለነበር ውጤቱ በራሱ መንገድ ሂደት እውነታውን ፍንትው አድርጎ አመለካከቱን አልፏል። ከዚህ ሂደትም ብዙዎች ጠቃሚ ትምህርት ያገኙበታል የሚል ዕምነት አለኝ።

እዚህ ላይ ኢህአዴግ ያልተጠበቀ ከፍተኛ የህዝብ ድምፅ አግኝቶ አሸናፊ በሆነበት የምርጫ ሂደት ተፎካካሪ ፓርቲዎች እንዴት በዚህ መጠንና ደረጃ ተሸናፊ ሊሆኑ እንደቻሉ አንዳንድ ትዝብቶችን ማንሳት አስፈላጊ ይመስለኛል።

በተፈጠረው ምቹ ዲሞክራሲያዊ መድረክ በሰላማዊና ህጋዊ መንገድ የፖለቲካ ዓላማን በነፃነት የሚያራምዱ፤ ለዕድገትና ለለውጥ ራዕይ ሰንቀው የሚንቀሳቀሱ ጠንካራ የፖለቲካ ተፎካካሪዎች መኖር ትልቅ ፋይዳ ያለው መሆኑ ፍፁም አጠያያቂ አይደለም። ነገር ግን ከዚህ በተፃራሪ በስመ ተቃዋሚነት መልካም አፈፃፀሞችን በማጥላላት፤ በአሉባልታና በሀሰተኛ ክስ ጭፍን ጥላቻን ማንፀባረቅ፤ ሥልጣን ላይ ያለው መንግሥት አሻራ ስላረፈበት ብቻ የተሰራ ልማትንና ግንባታን እንደሌለ አድርጎ ማቅረብ አዎንታዊ የዓላማ ስኬትን አያስገኝም።

ከዚህም ሌላ ለህብረተሰቡ ተጨባጭነት የሌለው የተስፋ ቃል በመመገብ፤ ጥቃቅን ስህተቶችንና ግድፈቶችን ከልክ በላይ በመለጠጥና በማግዘፍ፤ አንዳንዴም ያልተፈጠረ ችግርን ያለ በማስመሰል ህብረተሰቡን ውዥንብር ውስጥ በመክተትና ሕጋዊ አካሄድን ባለመከተል ሀቀኛና ትክክለኛ የሕዝብ ድጋፍ አገኛለሁ ብሎ ለመንቀሳቀስ መሞከር ከውድቀት በመለስ የትም ሊያደርስ እንደማይችል ጽኑ ዕምነት ሊያዝበት ይገባል። በተግባርም የታየው ይኸው ነው። በህዝቦች መብትና ጥቅም ላይ ያነጣጠረ ፖለቲካዊ ቁማር ለመጫወት መሞከር አደጋ አለው፤ አገርን ይጎዳል። ከዚህ ጋር በተያያዘም ህጋዊ ያልሆነ አካሄድ ለመከተል መሞከርም እንደሁኔታው የግልና የጋራ የህግ ተጠያቂነትን ሊያስከትል ይችላል።

ታዲያ ቀደም ባሉትም ሆነ በዚህኛው ምርጫ ላይ ከላይ የተጠቃቀሱት ጉድለቶችና ችግሮች ይነስም ይብዛ በብዙዎቹ የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲዎች ዘንድ በግልጽ የተንፀባረቁ እንደነበሩ መገንዘብ ይቻላል። የጠራና የነጠረ ህዝባዊ ዓላማና ግብ ይዘው ባለመንቀሳቀሳቸውም በራሳቸው ውስጥ ተደጋጋሚ ክፍፍልና መሰነጣጠቅ አጋጥሟቸዋል። ይህም ለአብዛኛው የድክመታቸው ምንጭ የአንበሳውን ድርሻ የሚይዝ ይመስለኛል። የህዝብን ስሜት ይኮረከራሉ ተብለው በአንዳንድ ተቃዋሚዎች ሲነገሩ የነበሩ አቋሞች የሕዝቡን ስሜትና ፍላጎት እንደማይወክሉ ህዝቡ ግልጽ መልዕክቱን በድምፁ አረጋግጧል። የህብረተሰቡን ፍላጎትና ዓላማ የማይወክል ማንኛውም ሀሳብ ምን ያህል ተቀባብቶና ወዝቶ ቢቀርብ የህዝቡን ስሜት እነሱ ወደሚፈልጉት አቅጣጫ ሊመሩት እንደማይቻላቸው የምርጫው ውጤት በግልጽ ያመላክታቸው ይመስለኛል።

ይህን ዕውነታ በድፍረትና ከልብ አምኖ አለመቀበል ስህተትን ዘርቶ ስህተትን ማጨድ ይሆናል። የራስ ስህተትን አውቆና በግልጽ ተቀብሎ ለማረምና ለማስተካከል መንቀሳቀስ ከህብረተሰቡ ከበሬታን ያስገኛል። ዕውነታን ደፍሮ ለመቀበል ፈቃደኛነቱ ከጎደለ ግን ነገሩ ሁሉ “ዝሆን ይኸውና ቢሉት ዱካውን ካላየሁ አላምንም” አለ የተባለውን ዓይነት ሰው ይሆንና ተዓማኒነትንና ተቀባይነትን በእጅጉ ያዳክማል፤ በራስ የመተማመንና ራስን ችሎ የመቆም አቅምንም ያሳጣል።

ይህ አሁን በተቃዋሚዎች ጎራ ያጋጠመ ፖለቲካዊ ሽንፈት «እኔማ ካልተመረጥኩ...» የሚል ግትርና ኢ- ዴሞክራሲያዊ አስተሳሰብ ከትግል የሚያሸሽ ወይም ደግሞ ከህጋዊ አካሄድ ያፈነገጠ እንቅስቃሴ ለማድረግ መንስኤ ሊሆን አይችልም፤ አይገባምም። ከዚህ ይልቅ የራስ ድክመትን አምኖ በመቀበል የህዝብ ፍላጎትን መሰረት ያደረገ የተሀድሶ ለውጥ ማድረግና ህዝብን ማዳመጥ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።

ህዝብን እኔ ብቻ አውቅልሀለሁ በሚል ጠባብና ጭፍን አመለካከት ለማሞኘት መክጀል ምንም ያህል እርቀት ሊያስኬድ አይችልም። ራስን ብቻ ከህዝብ በላይ አዋቂ አድርጎ በማሰብና ህዝብ ለራሱ እንደማይውቅና መወሰን እንደማይችል

በመቁጠር ፍላጎቱ በሌሎች እንደሚወሰንለት ማሰብና ራስን አግዝፎ ማዬት አዋቂ የፖለቲካ አካሄድ አይደለም። ራስን ብቻ በማዳመጥ ከእኔ በላይ ላሳር የሚል የተሳሳተ ድምዳሜ ይዞ ለመንቀሳቀስ መሞከር ከህዝብ ይነጥላል። ህዝብ ያውቃል፣ ይወስናል፣ ይፈርዳልም። ራስን ለህሊና እና ከሁሉም በላይ ለህዝብ ፍላጎት፣ መብትና ጥቅም ማስገዛት፣ ህዝብን ማድመጥና ፖለቲካዊ መቻቻን ማጎልበት የትልቅነት አንዱ መለኪያ ነው። የራስ ድክመትንና ስህተትን በሌላ ስህተት ለመሸፈን መሞከር ትርፍ የባሰ ውድቀትን መጋበዝ ነው።

በቅርቡ አንድ የፖለቲካ ፓርቲ መሪ በሰጡት ጋዘጣዊ መግለጫ ላይ ህዝብ ድምጹን በጭፍን እንደሰጠና ነገሮችን ማመዛዘን እንደማይችል ዓይነት እንደምታ ያለው ንግግር ሲያደርጉ አደመጥኩ። በዕውነቱ ግለሰቡ የፈለጉትን የመናገር መብት ቢኖራቸውም የመራጩን ህዝብ ከብርና ስሜት የሚነካ መሆን ግን የለበትም።

በውድድሩ አሸናፊ የሆነው ፓርቲም አሸናፊ መሆን በራሱ ብቻ ግብ እንዳልሆነና ከዳር እንደማያዘልቅ ተገንዝቦ፣ የህዝብ ችግሮችን ዕለት ተዕለት በመከታተልና ህዝብን በማድመጥ መፍትሔ ለመስጠት ከምንጊዜውም በበለጠ ቁርጠኝነት ሊንቀሳቀስ ይገባል። በዚህ ረገድም የተጀመሩ የልማት እንቅስቃሴዎችን አጠናክሮ የማስቀጠል፣ መልካም አስተዳደርን እስከታችኛው የአስተዳደር እርከን ድረስ የማስፈንና በየደረጃው መስናን የመዋጋት ጥረቶች ይበልጥ ተጠናክረው ሊቀጥሉ ይገባል። የአሸናፊነት ፋይዳው በትክክል ሊመዘን የሚችለው እፈጽመዋለሁ ያሉትን በተግባር አድርጎ ሲገኙ ነውና ህብረተሰቡ እስካሁን ከተቀዳጀው ውጤት በቀጣይ የበለጠ የሚጠብቅ መሆኑ ግንዛቤ ሊያዝበት ይገባል።

አሸናፊው ኢህአዴግ ቀደም ሲል የተጀመሩ የልማት እንቅስቃሴዎችንና ስኬቶችን በሁለንተናዊ መልኩ እያጎለበተ የበለጠ ስኬትን በተጨማሪም በማሳየት የህዝብንና የአገርን ተጠቃሚነት ይበልጥ እያጎለበተ መቀጠል ይኖርበታል። የገባውን ቃል ጠብቆም ይንቀሳቀሳል ብለን እናምናለን። የህብረተሰቡን የልማት ተነሳሽነት ይበልጥ በማጎልበትና በማስፋት የአገራችን ህዳሴ ዕውን ይሆናል የሚል ሰፊ የህዝብ ተስፋና ዕምነት ስላለ ይህን በቁርጠኝነት ተግባራዊ ማድረግ ይጠበቅበታል።

የተቃዋሚ ፖለቲካ ፓርቲ አባላትና ደጋፊዎችም አገራዊ አጀንዳዎችና ጉዳዮች ሁሉ እነሱንም በቀጥታ የሚመለከት መሆኑን ተገንዝበው የበኩላቸውን ሊወጡ ይገባል። ለአገራዊ ዓላማ ስኬትም ሁላችንም በመተማመን በአንድነትና በፍጹም አገራዊ ስሜት በጋራ መንቀሳቀስ ይኖርብናል እያልኩ ለዛሬ በዚህ ላብቃ።